

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . 26.—
za pol leta . . . 13.—
za četrt . . . 6.50
za en mesec . . . 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 26.—
za ostalo inozemstvo . . . 36.—

V upravištvu:

Za celo leto naprej . . . 22.40
za pol leta . . . 11.20
za četrt . . . 5.60
za en mesec . . . 1.90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENE

inzerati:

Enostolna petivrtica (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . po 12 v
za trikrat . . . po 10 v
za več kot trikrat . . . 8 v

V reklamnih noticah stane
enostolna garmondvrtica
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno ob nedeljah in
praznikih, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Sprejema naročila, inzerate in reklamacije.
Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Ustavolomno veleposestvo.

V današnji seji deželnega zbora 25. t. m. je načelnik S. L. S. dr. Šusteršič v imenu stranke z ozirom na izjavo in eksodus kranjskega »ustavovernega« veleposestva izjavil sledeče:

Visoka zbornica!

»Čestiti poslanci ustavovernega veleposestva so smatrali kot umestno odkloniti vsako udeležbo pri razpravi in sklepanju o za celo deželo in zlasti za kmečko prebivalstvo velevažnem načrtu novega cestnega zakona. (Čujte!)

Samoposebi se razume, da je gospodom veleposestnikom na prosto dano, če se hočejo posluževati svojega obilno odmerjenega privilegija (Bravo! Ploskanje.) ali ne.

Z vso odločnostjo pa odklanja večina visoke zbornice izjavo, s katero je hotela čestita stranka ustavovernega veleposestva utemeljiti svoj korak. (Tako je! Dobro!)

Ta izjava se znači predvsem kot protest zoper to, da se S. L. S. poslužuje svoje večine v tej zbornici za uveljavljanje svojih demokratičnih načel in pa kot ostrejši protest zoper sankcioniranje novega občinskega reda in občinskega volivnega reda za deželo kranjsko. (Čujte! Čujte!)

V obeh točkah je izjava čestitega ustavovernega veleposestva brez izgleda v parlamentarni zgodovini, (Tako je!) ker je v kričečem protislovju z danes najpriprostejšemu možu (Dr. Krek: Vsakemu pastirju!) znanimi najprimitivnejšimi aksijomi parlamentarnega in ustavnega življenja. (Tako je.)

S. L. S. se poslužuje svojih večinskih pravic strogo v okviru deželne in državne ustave, (Tako je!) vestno spoštuje kompetenčne meje, določene po državnih in deželnih temeljnih zakonih. (Tako je! Veliko odobravanje!) In poslužujemo se poslanci S. L. S. večinskih pravic baš v meri narekovani nam po svetih dolžnostih, katere smo prevzeli napram ogromni večini ljudstva v deželi, ko nam je s polnim zaupanjem poverilo večino v tej visoki zbornici! (Velikansko ploskanje in burno odobravanje.)

C. kr. vlada pa izvršuje le svojo konstitucionalno dolžnost, (Tako je!) če spoštuje v temeljnih zakonih zajamčeno deželno avtonomijo (Veliko ploskanje!) in predloži v Najvišje potrjenje zakon, ki je bil praviloma sklenjen v nastrožjem okviru deželnozborske kompetence. (Tako je!)

Te resnice je prezrla v svoji izjavi stranka, ki se v eni sapi nazivlje »državo ohranjujoča«, (Viharen smeh. Krek: Katera je tista država, ki jo oni vzdržujejo?) a hoče, da se njej na ljubo zaničujejo ustavni temelji našega javnega življenja in da se njenim posebnim interesom ukloni celo najvišji zakonodajni faktor v državi, (Čujte! Čujte!) stranka, ki se imenuje ustavoverna, a s povzdignjenim glasom kliče po ustavolomstvu! (Tako je! Viharno odobravanje.)

Kar se pa uprav tiče novega občinskega reda in občinskega volivnega reda za deželo kranjsko, je ljudstvo za Najvišjo potrditev iz zvestega srca hvaležno Njegovemu Veličanstvu, presvetlemu cesarju, čigar jasno ime ostane za vse čase zvezano z reformo, ki ustvarja času primerno podlago svobodne ljudske samouprave v naši deželi! (Burno odobravanje in viharno ploskanje.)

Visoka zbornica! Ne zmeče se za brezpredmetne ugovore in prazne demonstracije, bode večina nadaljevala svoje ljudsko in patriotsko delo (Tako je!) po svoji najboljši vesti in vednosti, jasno zavedajoča se svojih dolžnosti,

pa tudi, da je od zvestega izvrševanja teh dolžnosti ne odvrne noben posredovalec! (Viharno odobravanje! Burno ploskanje. Jarc: »Neue Freie Presse«.)

Kakor doslej, bode S. L. S. tudi v bodoče zvesto čuvala, da vsaka stranka lahko svobodno in v najobilnejši meri zastopa in skuša ustavnim potom uveljaviti v visoki zbornici svoja načela, svoje nazore in interese svojih volivcev. (Dobro-klici.)

Ne moremo pa braniti nikomur, da se odtegne pozitivnemu zakonodajnemu delu v visoki zbornici in tako dokumentira, da noče biti upoštevan pri skupnem delu za blagor in napredek dežele; zlasti nas ne zadene nobena krivda, ako stranka, ki upira svoje politično posestno stanje na predprave, (Tako je!) s svojim ravnanjem sama poostri nerazmerje med svojimi političnimi predpravicami in splošnimi političnimi pravicami ljudstva. (Tako je!) ter paladij svojih privilegijev sama poniža, ko se odpove iz ničevih razlogov poglavitni rabi predpravice: sodelovanju pri deželni zakonodaji.

Mi gremo mirno k nadaljevanju našega dnevnega dela v blagor ljudstva in domovine. (Burno, dolgotrajno odobravanje in viharno, dolgo ne ponehujoče ploskanje.)

× × ×

Naše ošabno veleposestvo si bo to krepko izjavo dobro zapomnilo. Naši nemškutarski baroni in graščaki, ki zgolj po milosti vlade sedijo v deželnem zboru, so po tej izjavi pred vso politično javnostjo do kosti osmešeni. Zastopniki slovenskega ljudstva so jim odločno in nedvoumno povedali, da ni živega krsta v deželi, ki bi kaj maral za smešne in brezpomembne izjave nemških plemenitašev, o katerih nihče ne ve, zavoljo katerih zaslug se šopirijo v zastopu kranjske dežele. S. L. S. se za njihovo prazno ropotanje slejkoprej ne zmeni, slovensko ljudstvo pa bo vedelo, kaj ima storiti, da strmoglavi ljudi, ki se opirajo na svojo večalimanj nemško kri, poplemenitena imena in neupravičene predprave, in ki so že davnej zaslužili, da izginejo za vedno iz političnega površja!

Grafenauer evi volivci proti sedanjí vladi.

Celovec, 24. oktobra 1910.

G. poslanec Grafenauer prav marljivo zboruje v svojem volivnem okraju in poroča o delovanju državnega zbora. Povsod odobravajo volivci taktiko »Slovenskega kluba« v državnem zboru, z navdušenjem izrekajo zaupnice svojemu zastopniku in ga pozivajo, da naj še vnaprej zavzema nasproti sedanjí, koroškí Slovenem sovražni vladi, najodločnejše opozicionalno stališče. Minolo nedeljo je poročal gospod poslanec na sijajno obiskanim shodu v Šmihelu nad Pliberkom, kjer so volivci z navdušenjem vzeli na znanje slovensko obstrukcijo, zlasti še vsled potrjenega pristranskega zakona glede deželnega kulturnega sveta koroškega, s katerim hoče vlada gospodarsko neodvisnost koroških Slovencev docela uničiti. Vlada se je udinjala s tem popolnoma nemškonalnialni večini. G. urednik Smodej je pokazal v pravi luči »prijateljstvo in naklonjenost« nemških nacionalcev do slovenske manjšine na Koroškem, o kateri tako rad govori poslanec Dobernig. Z deželnim kulturnim svetom hočejo dobiti oblast nad našo zadržno organizacijo, ker so ga tako sestavili, da dobijo Slovenci, ki tvorijo eno tretjino v deželi, izmed 50—100 članov, ako nam bosta sreča in vlada zelo mili, cela dva člana. Di bi pa dobili v popolno oblast šolstvo na Koroškem, in bi niti centralna vlada ne mogla vplivati na dež. šolski svet, so skovali v dež. zboru no štajerskem receptu predlog, po

katerem bi imeli večino nemški nacionalci in luteranski zastopnik proti vladi in zastopniku katoliške cerkve. Govornik omenja tudi razpoloženje nemškonalnialne večine v koroškem deželnem zboru za kulturni boj. Prvi bojni klic smo že slišali iz ust deželnega poslanca in c. kr. profesorja dr. Angererja. Po njegovem taktu v dež. zboru se je svobodomiselná mladina v Celovcu že pripravljala na naskok na razne »klerikalne« zavode, kar pa je oblast še pravočasno izvedela in preprečila. Govornik konča z besedami: »Nemci nas tako silijo, da se popolnoma ločimo od njih. Zato se razlegaj naš klic po celi deželi in na celi črti: »Proč od Nemcev!« (Živahno odobravanje.) Soglasno in z navdušenjem je bila sprejeta sledeča resolucija: Zborovalci, zbrani na shodu v Šmihelu nad Pliberkom dne 23. vinotoka t. l. 1. izražajo svojemu državnemu in deželnemu poslancu Grafenauerju in »Slovenskemu klubu« svoje neomajno zaupanje, zahvaljujejo se slovenskim poslancem za njihov odločen nastop v državnem zboru in jih pozivajo, da še znanprej odločno nastopajo za pravice slovenskega naroda; 2. ogorčeno protestirajo proti nakani nemškonalnialne večine v deželnem zboru, osvojiti si neomejeno oblast nad deželnim šolskim svetom in najodločnejše zahtevajo delitev dež. šolskega sveta v slovenski in nemški.

NAŠA MORNARICA V DELEGACIJAH.

Včeraj je razpravljaj armadni odsek avstrijske delegacije o mornariškem proračunu. Poročevalec dr. Schlegel je pohvalil poveljništvo mornarice. Naznani predlog o naknadni odobritvi kredita za izpopolnitev mornarice. Kar se tiče dreadnoughtov, izjavi poročevalec, da bi bil rajši videl, ako bi se bila postavila postavka o dreadnoughtih odkrito v proračun. Obsoja, ker železni kartel izrablja erar. Mornariški poveljnik grof Montecuccoli je ponovil bistveno, kar je že prej poročal odseku ogrske delegacije. Povedal je, da so stale dosedanje ladje 26 milijonov K, dreadnoughti bodo stali 40 milijonov kron. Naglašja, da čim hitrejši se ladja zgradi, tim modernjša je, ko jo izpuste v morje. Nadalje je grof Montecuccoli tudi povedal, da se je zadeva dreadnoughtov rešila koncem minulega leta. Obveščeni so bili prvotno le skupni ministri. Pri skupni konferenci dne 17. majnika sta bili o zgradbi dreadnoughtov obveščeni obe vladi. Moralno smo dolžni, da prevzamemo od »Stabilitenta« dreadnoughta, a zavod bi ničesar ne izgubil, če bi dreadnoughtov ne prevzeli, ker se zelo povprašuje po tem predmetu in bi se dreadnoughta prav lahko kje drugje prodala. — Knez Schönburg naglašja, da ne rabimo dreadnoughtov zgolj za vojsko, marveč tudi za mir.

OBSTRUKCIJA V GALIŠKEM DEŽELNEM ZBORU.

Krakov, 25. oktobra. »Nowa Reforma« poroča iz Lvova: Položaj je postal negotov. Če se stranke ne sporazumejo glede na dnevni red, se gališki deželni zbor zaključí.

KMEČKO GIBANJE V BOSNI.

Sarajevo, 25. oktobra. Sekčni načelnik bosenske deželne vlade baron Ritner je odpotoval v Bihač in Banjaluko, da posreduje med begi in kmeti.

SVOBODOMISLECI ZOPET DOBILI NOS.

Državno sodišče je razpravljalo o pritožbi, ki jo je vložila »Svobodomiselná šola« proti naučnemu ministrstvu, ker ni dopustilo izločiti verouka po šolah »Svobodne šole«. Državno sodišče je odklonilo pritožbo.

OGRSKI PRORAČUN.

Proračun se predloži ogrskemu državnemu zboru v sredo. Finančni minister dr. Lukacs je sestavil za l. 1911 proračun, ki izkazuje mal prebitek.

BOJ ZA DEDŠČINO BELGIJSKEGA KRALJA.

V Parizu sta se posvetovala bruselska odvjetnika Jaspas in Jamson s princesinjo Lujizo glede na dedščino, ki jo hoče dobiti po rajnem svojem očetu, belgijskem kralju. Gre se za 60 milijonov frankov v gotovini, za posestvo ob Rivieri, za kinč in za hiše v Ostendu in v Bruselju. Lujiza je sklenila, da toži belgijsko vlado za dedščino, ker se ni mogla ž njo pobotati, kakor se je pobotala princesinja Klementina za štiril milijone. Princesinja Stefaniya grofica Lonyay je pa takoj po smrti svojega očeta pisala belgijskemu ministrskemu predsedniku, da je z vsako svoto zadovoljna, ki ji jo iz očetove zapuščine nakaže belgijska vlada. Ko so njeno pismo prečitali v zbornici, je vzbudilo splošno navdušenje.

BOLEZEN SRBSKEGA PRESTOLONA-SLEDNIKA.

Po vseh belgrajskih cerkvah so bile v nedeljo molitve za prestolonaslednikovo zdravje. V katedrali so se udeležili liturgije za prestolonaslednikovo zdravje kralj Peter in princ Jurij in Pavel. Prestolonaslednikovo zdravstveno stanje se trajno izboljšava.

BOLGARI GRADE TRDNJAVE.

Bolgarski vojni minister namerava zahtevati od sobranja, da mu dovoli kredit za zgradbo novih trdnjav. Graditi hočejo nove trdnjave, ker se boje, da bi se morali v slučaju vojske boriti Bolgari proti Turkom in Rumunom.

PREGANJANI KATOLIČANI V RUSIJI.

Ruska vlada je zopet pokazala svojo veliko ljubezen katoličanom. Odslavila je namreč škofa Zieplaka, ker ji ni bilo všeč, da je škof obiskaval svoje fare in pridigoval svojim ovčicam.

IZ MANDŽURIJE.

Japonska kolonija je otvorila 24. t. m. v Port Arturju trgovsko pristanišče, ki je dostopno vsem narodom. — Mandžurski vojaki se pritegnejo kitajski armadi in odpravijo predprave, ki so jih dozdale imeli.

ZA USTAVO NA KITAJSKEM.

Kitajska narodna skupščina je sklenila v soboto, da se naprosi vlada, naj uvede prejkomogoče popolno ustavo in ne šele čez sedem let. Razlog: žalostno finančno stanje Kitajske.

PORTUGALSKI KRALJ MANUEL

se namerava trajno naseliti v Bruselju ali pa v bruseljski okolici. Vojvoda Orleanski išče primerno stanovanje za kralja in obe kraljici.

Dnevne novice.

+ Nemški »Volksrat« zopet na delu. Znano je, da je bilo Pragersko, postaja južne železnice, že večkrat prizorišče narodnih rabuk in to vsled tega, ker službuje tam nekaj zagriženih nemških uradnikov, katerim je Slovenec po znani nemški morali samo »windischer Hund«. Ravnomar pa je bilo upanje, da se razmere v prilog dejanskim odnosom izpremenijo. Sedanjí postajenačelnik g. Schwenenfeld, je namreč vpokojen in na njegovo mesto je predlagal prometni inšpektorat graški, v čegar službeno področje spada Pragersko, sedanega postajenačelnika v Grobelnem kot namestnika. Ta je sicer Slovenec, toda popolnoma korekten in objektivni uradnik, kateri se v prvi vrsti briga za službo in ne za politiko, in bi postopanja šovinističnih nemških uradnikov napram Slovincem ne trpel. Potrebo tega je videl tudi nemški prometni inšpektorat graški, v dokaz temu ravno predlaganje Slovenca. A kaj se je zgodilo? Nemški »Volksrat« je proti temu predlaganju in imenovanju protestiral, uprava južne železnice se je protestu udala in imenovala, kakor iz zanesljivega vira vemo, nekega

Schneiderja, sedaj postajenačelnika v Spodnjem Dravogradu, ki je zagrizen Nemec in je v tem smislu že fanatično deloval, za postajenačelnika na Pragerskem. Ker je Pragersko in okolica vendar slovenski teritorij in se ravno na tej postaji Slovence, ako se posluša, je materinega jezika, celo pretepa, smatramo to imenovanje za zopetno občutno klofuto nam Slovencem. Ape-lujemo torej na vse naše poslance, da energično protestirajo pri upravi južne železnice proti temu imenovanju in če mogoče izposlušajo, da bode prvotno predlagani postajenačelnik iz Grobelna ali kak drug Slovenec imenovan in da se nakana nemškega »Volksrata« ne posreči.

+ **Odbor goriške S. K. S. Z.** se je v svoji seji 24. t. m. setaval naslednje: Profesor dr. Jožef Ličan, predsednik; dr. Anton Breclj, podpredsednik; Jernej Kopač, blagajnik; Fr. Kremžar, tajnik; dr. Rakun, knjižničar. Izrekla se je iskrena zahvala za triletno požrtvovalno, trudapolno, a zelo uspešno delovanje dosedanjemu predsedniku dr. Breclju, ki ni hotel več sprejeti izvolitve.

+ **Občinski red in občinski volivni red za deželo** izide koncem tedna v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

+ **Državnozbornski podpredsednik poslanec Pogačnik.** Z Dunaja nam pišejo: Kakor se je poročalo, je bil podpredsednik zbornice, poslanec Pogačnik, med ranjenimi železniške katastrofe pri Rottenmannu. Predsednik parlamenta, dr. Pattai, se je informiral o zdravstvenem stanju našega poslanca Pogačnika, ter je dobil včeraj pismo od njega, da je ozdravel od zunanjih poškodb, vendar pa ima bolečine v hrbtenici ter bolešne pojave v živčevju. Podpredsednik zbornice Pogačnik pa upa kljub temu, da se bo mogel udeležiti državnozbornskega zasedanja.

+ **Kanonično umeščen** je bil danes na župnijo Sv. Križ pri Litiji č. g. Lovro L. a. h., dosedaj župnik na Gori nad Idrijo.

+ **Avstrijsko vojaštvo pri volitvah na Hrvaškem.** Danes zvečer se odpelje iz Celovca poseben vlak s 300 vojniki 17. pešpolka v Zagreb.

+ **Tiho in podrobno delo.** Nemški »Volksrat« je izdal parolo, da se za letošnje ljudsko štetje dela bolj tiho in podrobno. Nemški in nemčurški zaupniki v važnejših krajih na Spodnjem Štajerskem imajo že posebna navodila, v katerih se obširno razlaga, kako naj se že za časa pripravljajo agitatorji, da se bo število Nemcev potem ljudskega štetja kolikor mogoče na umeten način povzdignilo. Te določbe so: 1. Števne komisarije pridobiti. 2. Poslane brošure in letake razdeliti med ljudstvo. 3. V bližini mest, trgov in prometnih krajev razviti zadnje dni živahno agitacijo in posebno hišne gospodarje nagovoriti, da dajo svoje podložen in stranke zapisati kot Nemce. 4. Prirediti posebno med delavstvom manjše shode in sestanke. 5. Razviti agitacijo od hiše do hiše.

+ **Imenovan** je nadinženir Julij Hilbert za stavbinskega svetnika in inženir J. Rezač za nadinženirja pri državni stavbinski službi na Kranjskem.

+ **Pravaški kandidat proti Supilu.** »Hrvatsko Pravo« priobčuje naslednjo brzojavko: Za pravaškega kandidata proti Supilu je proglašen župnik mrkopaljski David Marinič.

+ **Voliven kompromis proti Tomašičevim kandidatom?** Poroča se, da nameravajo vse hrvaške stranke brez razlike med seboj skleniti kompromis, na podlagi katerega bodo svojim volivcem naročile voliti pri ožjih volitvah tistega kandidata, ki bo prišel v ožjo volitev z vladnim kandidatom — brez ozi- ra na to, kateri stranki pripada. To naj bi bil odgovor na pritisk dr. Tomašića na volitve.

+ **Češki uradniki in sluge za svoje pravice.** Iz Prage poročajo z dne 25. oktobra: Včeraj je prišla v deželnozbornsko poslopje deputacija čeških uradnikov in slug deželne banke, kakor tudi drugih deželnih zavodov ter je prosila češke člane nacionalno-politične komisije, naj pri sklepanju § 32. deželnega reda, v katerem se govori o nameščenju drugih deželnih zavodov ter je prosila ugođe nemški zahtevi, po kateri bi se morala tretjina uradniških in služabniških mest zasesti z Nemci. Večina uradnikov in slug pri deželnih zavodih je le začasno nastavljenih, zato se boje ti krogi, da se pri upeljavi narodnostnega ključa odpusti mnogo nastavljenih čeških uradnikov in slug.

+ **Poročila** se je v Preski pri Medvodah gđc. Ivanka Trampuš s trgovcem g. P. Šimnic.

+ **Otrok se opek.** Tri leta starega Jožefa Suhovršnika, posestnika sina, so posadili na ognjišče. Ker je bil otrok nekaj časa brez nadzorstva, vnela se

mu je obleka, vsled česar je zadobil smrtnonevarne poškodbe.

+ **Vsled žalosti radi smrti svoje žene** se je ustrelil v Inomestu na pokopališču zasebnik Feliks Gabel.

+ **Sokol na lovu.** (Slika iz nedeljskega življenja na kmetih.) Nedelja popoldne. Množica vernega ljudstva se vsuje iz cerkve. Po cesti prihaja nasproti posebna družba: dve čudno našemljeni ciganki, par opic, oblečenih v rudeče cunje, za njimi mož hudega obraza z nekaj fantki. Vsi se vstopijo na vzvišen prostor: bum, bum, bum, drum, bum. »Komedijska, komedijska«, zakriče otroci. Bradati hudi mož pa za- neke govori: »Zvečer vsi v cirkus, videli boste čudne reči, pa samo za pet krajcarjev. Bum, bum, bum, drum, bum — komedije je konec. Podoben prizor se nam je nudil preteklo nedeljo v Št. Vidu nad Ljubljano. Množica vernega ljudstva se je ravnokar vsula od popoldanske službe božje. Pred goštilno pri cerkvi v istem hipu postane vse živo. Ljubljanski sokoli v kroju, med njimi mladini Pipenbaher, Jug, Stojc, Brentežev šlosar, birt Šusteršič in še nekaj rudeče napravljenih fantkov pa dve gospodični — slišalo se je ime Poličar — se vsujejo iz gostilne. Bum, bum, trara so zatrobentali. »Sokoli, sokoli«, so zakričali otroci. Neki brat Stojc začne govoriti in pove sledeče: »Mi smo liberalci, mi smo mladini. Liberalci bi bili »sokola« skorej uničili, a mi mladini ga bomo zopet dvignili. Mi ne maramo več, da bi sokol obstajal iz raznih mestnih frakarjev, marveč sokolska ideja naj prodre tudi v naše pošteno slovensko kmetko ljudstvo. Kmečki fantje, bojimo se za vas, da vas vjamejo črni kremplji. Zato na zdar šentvidskemu sokolu, ki razširja naše sokolske ideje tudi med kmečko ljudstvo.« Bum, bum, tra-ra, sokoli so odkorakali v Tacenj v Koširjevo gostilno, odkoder so se vračali pozno v noč s kričanjem in vpitjem. Ljudstvo pa se je za njimi smejalo. Kaj bi se ne: Pipenbaherji, Jugi in Stojci skupno s »kmeti« šlosarji in pa birti in »fajlami« rešujejo kmečko ljudstvo, za kar porabijo versko službo božjo. Komedijska! — Opazovalec.

+ **Slovensko gledališče v Mariboru.** 1. novembra t. l. na dan Vseh svetnikov se igra zvečer žaloigra »Mlinar in njegova hči«. Dasi je to že stara igra, vendar se je obdržala na gledaliških odrih in se igra na ta dan po vseh gledališčih z zelo povoljnim uspehom. Začetek je točno ob pol 8. uri zvečer.

+ **Podgerno društvo za slovenske visokošolce v Pragi** ima v soboto, dne 12. listopada t. l., ob 7. uri zvečer v prostorih Malinove plazenjske restavracije, Praga II., Spálena ul. 9, svoj letni občni zbor z običajnim vzporedom.

+ **Fotograf Ražun** potuje s svojim stereoskopom sedaj po Hrvaški ter razstavlja lepe slike o lepotah hrvaško-slovenske domovine.

+ **Dva poizkušena samoumora v Trstu.** Trgovinski vajenec Jurij Frisch, star 17 let, je v Trstu izpil včeraj količino karbolne kisline. Prepeljali so ga v bolnico. — V morje je skočila v Trstu 54 let stara Marija Potočnik, a so jo rešili.

+ **»Matica Slovenska«** bo imela dne 28. oktobra, ob 6. uri zvečer sejo »Znanstvenega odseka«. Dnevni red: 1. Jugoslovska Enciklopedija; a) čitanje zapisnika zadnje seje in poročilo uprave, b) poročila strokovnjakov o dosedanjem načrtu. 2. Slučajnosti.

+ **Srbski samostani za vladne kandidate?** »Srbohran« trdi, da je predsednik redovniške zveze, arhimandrit Anatolije Jarković, vsem srbskim samostanom poslal zaupno pismo, da slede želji patriarha Bogdanovića in o predstojateljih volitvah korteširajo in volijo za Tomašičev kandidatno listo.

+ **1000 brivskih pomočnikov** je v nedeljo demonstriralo na Dunaju za to, da bi bile prodajalne zaprte v nedeljah ob 12. uri.

+ **Zastrupil** se je v Št. Rupertu pri Celovcu delavec Simon Kolenz.

Deželni zbor kranjski.

XXX. seja dne 25. t. m.

Današnje seje se je udeležil tudi prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič.

Začetkom seje izroči deželni glavar odsekoma različna poročila deželnega odbora.

DR. ŠUSTERŠIČ

poda najprej izjavo, ki smo jo uvodoma priobčili. Izjava je bila stavek za stavkom spremljana od burnega odobravanja in ploskanja.

Govornik nadaljuje potem nekako takole:

»Neue Freie Presse.«

»Neue Freie Presse« je koj drugi dan prinesla komentar, ki odkriva ves tajni bojni načrt veleposestnikov, ker ni dvoma, da je ta članek inspiriran od te strani.

Ta sicer kratki članek je sicer majhen, a velike vsebine.

Govornik prebere članek »Neue Freie Presse«. Članek prekinjajo poslanci večine z ironičnimi vzkliki, posebno ko se v tem članku prišteva dr. Egerja med »ustavoverne veleposestnike« in ko se trdi, da se bodo naši liberalci pridružili eksodosu Nemcev. Homeričen smeh spremlja izvajanja stare judovske babe. Liberalci molče.

Govornik nadaljuje:

»Planček« je odkrit. Dovolite, da odgovorjam na ta planček in članček. (Veslost.)

Ta članček se peča z narodno-napredno stranko, v to se ne vtikam, peča se pa tudi z našo vlado.

Kar se tiče apela na c. kr. vlado, naj razpusti zbornico, je logika naravnost čudovita. **Vlada Njega Veličanstva cesarja naj razpusti deželni zbor zavorlo tega, ker je sklenil zakon, ki ga je presviti cesar sankcioniral!** (Burno odobravanje.)

Članek pa računa tudi z našim ljudstvom. Ima upanje, da bodo veleposestniki v zvezi s čestito narodno-napredno stranko ljudstvo zase pridobili. (Homeričen smeh.)

No, ničesar bi jaz bolj ne želel, kakor volivni boj v tem znamenju! (Burno odobravanje.) **Potem bi videli, kako o teh gospodih sodi ogromna večina našega ljudstva.** Ta članček obsega tudi eno jako debelo laž: da je bil občinski zakon sklenjen »unter der stürmischen Obstruktion«. Občinski zakon je bil v tej zbornici popolnoma mirno sklenjen.

Večina S. L. S.

Članček očita majhno večino, s katero je bil ta zakon sklenjen. Deželni red in deželni volilski red se ni mogel skleniti brez kompromisa, ker veleposestvo lahko s abstinenco prepreči izprembo le ene črke deželnega reda.

Ampak naše neomajno načelo in stremljenje je in bo: Mi hočemo, da se tudi za deželno zbornico uvede splošna in enaka volivna pravica in potem bo tistih 11 veleposestnikov videlo, kam bodo izginili!

Naj predočim gospodu Schollmayerju sledeče številke:

Njegova stranka zastopa tukaj 397 volivcev, narodno-napredna stranka 10.657, skupaj 11.054 volivcev, **S. L. S. pa 90.713 volivcev!** (Čujte!) **Če mi sklenemo zakon, je sklenjen z 90.713 glasovi zoper 11.000!** (Tako je!)

In če vzamemo cenzus, je tudi neugodno za g. Schollmayerja: nemška stranka in narodno-napredna skupaj: 6225 cenzus-glasov, **S. L. S. pa 39.364 cenzus-volivcev.** (Čujte!)

Hinavstvo veleposestva.

In prej, ko je bila S. L. S. v manjšini, dasi je po številu svojih volivcev bila že takrat v veliki večini, niso gos-podje veleposestniki takrat v zvezi z narodno-napredno stranko naši stranki niti v odsekih hoteli dati primerne-ga zastopstva. (Tako je! Burno odobravanje.) Taki ljudje nimajo potem pravice očitati nam naše večine. Sklepali so svoje zakone, ne da bi se le količkaj na nas ozirali in niti padlo jim ni na um, da bi protestirali, kadar so s svojo pičlo večinico kaj sklenili! (Tako je!)

Cestni zakon.

Čestiti g. Schollmayer noče sprejeti cestnega zakona, ker se odpravi volivna kurija veleposestva in virilni glasovi. Opozarjam, da ne eksistira noben splošno veljaven zakon, po katerem bi moralo zastopstvo v cestnih odborih biti interesno! Ta velja le glede občinskega zakona. Deželni zbor ima popolno avtonomijo glede tega, kakšno zastopstvo določa za cestne odbore.

Opozarjam čestitega gosp. Schollmayerja, da dobi po novem zakonu deželni odbor veliko večjo ingerenco; cestni odbori so le njega organi. Veleposestvo pa ima v dež. odboru svojega zastopnika. In zdaj se poslavljam od čestitega veleposestva in se podajam k čestiti narodno-napredni stranki.

Liberalna stranka.

Dr. Tavčar je jako humorističen in je vpletel v svoja izvajanja tudi toplot duhovitosti. Rekel je, da sem ženin barona Schwarza. (Velika veselost.), prej pa sem bil Angelj Varuh. (Burna veselost.) Pa preje sem bral v glasilu liberalne stranke na uvodnem mestu, kjer je bilo čisto natančno dokazano, da je dr. Šusteršič psiček barona Schwarza. (Homeričen smeh.) Ne vem, v kaj me bo še spremenila bujna fantazija duhovitega romancierja dr. Tavčarja. (Velika veselost.)

Ko je dr. Tavčar presojal cestni zakon, je romancier igral preveliko vlo-

go. Slikal nam je pozne posledice tega zakona za deželo, cestne odbore, okraje, mesta, trge in ljudstvo.

Prerekovat je najlojži posel na svetu: v prihodnost nobeden ne vidi. V koliko pa se je omejil dr. Tavčar na stvarno kritiko, ni bil vstanu omajati našega prepričanja, da je ta načrt dober.

Predočujmo si le to: sedanje cestno gospodarstvo ne gre naprej! Gre za to, da dežela dobi dobre ceste.

Kar se pa principa tiče, smo lahko različnih nazorov. Smo lahko za centralizacijo ali za individualizacijo.

Odločiti se ima za eno ali za drugo. Mi smo se odločili za centralizacijo ob intenzivnem sodelovanju lokalnih faktorjev.

Deželno cestno omrežje ne služi le enemu delu dežele, ampak prometnim interesom cele dežele, to je bilo naše načelo! (Veliko odobravanje.) Pritegnili smo pa k temu tudi lokalne faktorje, ki smo jim dali velike pravice in tudi veliko odgovornost.

Dr. Tavčar pa nam ni povedal, po katerem načelu naj se izvrši cestna reforma. On je lahko za katerikoli princip hoče.

Nedopustna pa je kritika, ki ne kritikuje principov, ampak iztrga iz načrta le posamezne stavke, katere po svoje preobraha po svojih predsodkih.

Tako je dr. Tavčar grajal gospodarska pota.

Jaz sem na mnogoštevilnih shodih govoril o tem zakonu in v eni točki so bili vsi volivci le enega mnenja in zanj naravnost navdušeni: kar se tiče gospodarstvih potoč! Omogoča se nujno potrebno razlastenje v javnem prometnem interesu, kar dozda ni bilo mogoče.

Kar se tiče tega, da bodo občine morale vzdrževati ceste v dobrem stanju, kar dr. Tavčar graja, novi načrt prav nič ne izpreminja, to je bilo tako tudi po starem zakonu!

Kar se tiče, koliko prispeva dežela, koliko pa okraj, je samoposebi umevno, da mora več teči iz centralne blagajne.

Dr. Tavčar je tudi poudarjal, da je dežela boljši gospodar kakor okraj. No, to ja govori za centralizacijo.

Sicer pa nisem popolnoma tega mnenja, kdo je načeloma boljši gospodar. Tukaj se ne gre za to, kdo je boljši gospodar, ampak za to, da se ustvari zakon, ki ureja cestno gospodarstvo tako glede dežele kakor okraja; da bomo imeli kolikormogoče dobre ceste po deželi. (Tako je!)

Če se bo v ljubljanski občinski upravi začelo dobro in skrbno gospodariti (Triller: Ko bo Lampe župan! — Dr. Pegan: Dober župan bi bil! — Veselost), potem se bo tudi Ljubljani dobro godilo (Triller se vsaja). **Dr. Tavčar je sam rekel, da je Ljubljana v jako slabem gospodarskem položaju!** To smo mi ves čas trdili. Ko se je v Ljubljani začela modernistična doba (Velika veselost), smo plačali 6 odstotkov, zdaj pa 35 odstotkov. Vi boste ja kmalu zopet v Ljubljani županili in potem bomo skupaj po vseh močeh delali za to, da se bo modro gospodarilo. (Dobro-klici.) Ni pa prav, kadar govorite o Ljubljani, da udarjate po kmetu! Ne pozabite, da Ljubljana živi od kmeta. (Burno odobravanje.) S kmetom morate vi živeti v slogi! Če boste dalje govorili to, da so kmečki interesi nasprotni mestnim, se vam bo slabo godilo. V pravem in edinem interesu Ljubljane je, da s kmetom živi v miru, ker pravi kmečki in pravi mestni interesi se kri-jejo. (Tako je!)

Kar se drugih pomislov tiče, smo kmetom jasno povedali, da bodo morali prispevati in eventualno nositi večja bremena, če bodo hoteli imeti dobre ceste. »Iz nič ni nič ni,« je naš razumni kmet rekel.

Danes znaša cestna doklada 20 odstotkov. Ako je 20 odstotkov zdaj, ko zadene okraj celo breme glede okrajnih cest, ko ima okraj skrbeti v večji meri kakor v bodoče tudi za deželne ceste, potem je predrzno trditi, da odslej ne bodo izhajali niti s 30 odstotki, kakor je dr. Tavčar rekel!

Za volivce S. L. S. se tukaj ne gre, kakor je dr. Tavčar rekel, gre se za celo deželo in njen napredek. Če nam dr. Tavčar očita, da imamo velik pogum, vzamemo mi to za kompliment.

Tak pogum imamo, hvalabogu, in ga bomo še imeli, ko bo šlo za blagor ljudstva in dežele! (Veliko odobravanje.)

Ta novi načrt je blagonosen za deželo, za okraje, za mesto Ljubljano! (Burno ploskanje.)

Dr. Triller

izjavi v imenu svoje stranke, da bodo poslanci narodnonapredne stranke v tej zbornici vsikdar hodili svojo pot ne oziraje se na desno in levo po svojih

načelih, zato se v spor med veleposestvom in večino nič ne vtikajo. Potem pa klati dalje in se zaganja v škofa. (Dr. Lampe: »Ima že zopet škofa.« — Smeh. — Klic: »Ne izhaja brez škofov in kapucinarjev.« Veselost.) Se zadira zopet tudi v kmeta.

Dr. Lampe.

Ugovarjati moram, kakor da bi imela naša stranka gluha ušesa napram vsemu, kar predlagajo nasprotna stranke. Mi vsak pameten nasvet radi poslušamo. Če kaj nismo sprejeli, je bilo tako, da nismo mogli.

Dr. Triller se je seveda zopet zagnal v škofa. Dr. Triller ne spravi nobene reči skupaj brez škofa ali duhovnika. (Veselost.) Jaz mu svetujem, da kadar še kdaj govori, naj si vzame s seboj v zbornico še mežnarja in organista. (Velika veselost.) Knezoškof je na novem cestnem zakonu popolnoma nedolžen, če pa je prišel danes v zbornico posluževati se svoje pravice glasovanja, je pokazal, da ima srce za ljudstvo in pozna njegove potrebe! (Veliko odobravanje.) Naše politike ne komandira duhovščina, ampak ona je za to, kar sklenejo ljudski poslanci in tako kaže, da kranjska duhovščina od nekdanj drž s svojim ljudstvom! (Burno ploskanje.)

Na druge liberalne ugovore pa tudi ni nič dati. Saj se vidi, kako so se blamirali s svojim argentinskim mesom. Kaj so vse govorili, kaj se bo zgodilo, kadar bomo argentinsko meso dobili. No, zdaj ga imajo Tržačani in Dunajčani in facit je, da je to meso veliko slabše kot naše in tudi dražje. Zdaj so izprevideli ljubitelji argentinskega mesa, da bo treba izboljšati domačo živinorejo, če se hoče draginji odpomoči. Jaz mislim in upam, da bodo tudi naši liberalci prišli do tega, da se bodo zopet z ljubeznijo vrnili do kranjskih volov, krav in telet in do kranjskih klobas. (Velika veselost.)

Kar se pa veleposestnikov tiče, niso sami nobenih razlogov navedli. Škoda bi bilo časa se z njimi prerekat. Zakon je dober in zato bomo zanj glasovali. (Odobranje.)

Piber

konstatira, da je pl. Schollmayer pozdravljal v upravnem odseku zakonski načrt novega cestnega zakona. (Čujte! Čujte!) Ravno pl. Schollmayer je predlagal v odseku, da se preide k specialni debati in on je bil tudi, ki je prav pridno sodeloval pri posvetovanjih v odseku. Odsek je sprejel marsikake od njega nasvetovane spremembe. (Čujte! Čujte!) Zato je tembolj čudno postopanje dr. Schollmayerja, ki je prej navdušeno pozdravljal novi zakon, potem pa je v imenu veleposestva protestiral v zbornici proti zakonu. (Klici: To je res dosleden plemenitnik!)

Dr. Šusteršič

odgovarja na dr. Trillerjeve trditve, da se hoče postopati z ljubljansko občino slabše kot z drugimi; to ni res. Govornik opozarja samo na § 18. novega zakona, po katerem se more iz deželnega zaklada ravnotako prispevati za občinska pota v Ljubljani, kakor za pota kake druge občine.

Demšar zafrkne Tavčarja.

Demšar, na katerega je posebno hudič dr. Tavčar, ker mu ne pusti nobene veljati, odgovori Tavčarju, ki ga je med današnjo debato ironično imenoval »doktorja«, sledeče:

»Dr. Tavčar me je danes imenoval doktorja. (Veselost.) Vkljub temu, da me ta blagohotnost, ki ga seveda nič ne stane (Veselost), iskreno veseli, popravljam stvarno: Meni ne pristojata naslov doktorja in ga zavoljo tega lepo in spoštljivo odklanjam (Veselost), s tem pa seveda ne trdim, da bi pomanjkanje te lepe titulature obenem pomenjalo pomanjkanje takta in razsodnosti, ki se v tako obilni meri kaže pri nekaterih liberalnih doktorjih.« (Burna in vihar na veselost in odobravanje, dr. Tavčar se molče izmuza iz dvorane.)

Poročevalec Jaklič

predlaga, da se preide v specialno debato.

Pri glasovanju se odkloni predlog dr. Trillerja, da se vrne načrt deželnemu odboru. Sprejme se pa predlog poročevalca Jakliča.

Višnikar

govori kot prvi govornik v specialni debati, ker pa klati vse mogoče stvari, so ga strašno vlekli naši poslanci. Dež. glavar pl. Šuklje ga večkrat ukori, naj govori k stvari. Potem začne praviti razne storijske. Naši se mu neusmiljeno smejejo in zlasti Demšar ga strahovito martra. Višnikar ne zdrži dolgo svoje »obstrukcije« in stavi različne izpreminjavalne predloge ter prebere svoje duhovite predloge tudi v nemščini.

Dr. Lampe

pravi, da je iz cele Višnikarjeve klobase posnel eno samo misel. (Klici: Ali res? Dr. Pegan: Jaz nisem nobene! Veselost.) Predlagal je protiven predlog zoper nekaj, česar v zakonu sploh ni. (Veselost.) On zakona ni razumel, zato so njegovi predlogi čisto brezpredmetni. (Klic: Ubogi Višnikar!)

Glasovanje.

Pri glasovanju se sprejmejo v gotovih skupinah posamezni paragrafi novega cestnega zakona z glasovi S. L. S.

Liberalni poslanci se za posamezne paragrafe tega zakona tako malo menijo, da pri glasovanju ostanejo v zbornici samo štirje zastopniki te stranke.

§ 12. se po predlogu dr. Šusteršiča izpremeni besedilo, da »od stroškov za vzdrževanje deželnih cest I. in II. vrste, mostov itd. nosi deželni zaklad $\frac{3}{4}$, cestni okraj pa $\frac{1}{4}$,« tako, da se mesto $\frac{3}{4}$ postavi $\frac{2}{3}$, mesto $\frac{1}{4}$ pa $\frac{1}{3}$. Nadalje se po predlogu dr. Šusteršiča izpremeni v drugem odstavku tega paragrafa besedilo: »Prispevek deželnega zaklada se pri deželnih cestah ne sme odmeriti pod 50 % vseh stroškov,« tako-le: »Prispevek deželnega zaklada se pri deželnih cestah odmeri s 50 odstotki vseh stroškov.«

Pri paragrafu 12. dolgočasi zbornico zopet Višnikar. Odgovarja mu dr. Lampe, ki dokaže, da je to, kar zahteva Višnikar, veliko boljše izraženo v zakonu samem.

Od dr. Višnikarja predlagane izpremembe se odklonijo.

Pripomniti je treba, da je liberalnim zastopnikom podeželskih mest Kranja, Idrije in Radovljice, ki dosledno vztrajajo v zbornici, precej hudo, ko ne smejo glasovati za zakon, ki daje od njih zastopanim mestom tako velike ugodnosti in ki ga sami odobrujejo, pa vsled terorizma njihovih ljubljanskih kolegov ne smejo zanj glasovati.

Veliko veselost vzbuja tudi to, da Višnikar za nekaj lastnih izpreminjavalnih predlogov ne glasuje.

Pri § 28., ko se gre za delokrog in dolžnosti cestnega okrajnega odbora, predlaga dr. Šusteršič, da se izpusti stavek »pod njegovim nadzorstvom in proti polaganju računov«, ker bi mogel dati povod napačni interpretaciji, kakor da bi deželni odbor od cestnega odbora sploh ničesar drugega ne smel zahtevati. V § 28. je itak rečeno, da je cestni odbor organ deželnega odbora, s čimer je vse povedano.

Paragraf se sprejme z izpremembo, predlagano od dr. Šusteršiča, Višnikarjevi izpreminjavalni predlogi, ki jih zavrača dr. Lampe, se pa odklonijo.

Za dr. Šusteršičev predlog glasuje topot tudi liberalni poslanci Pirc, Gangl in dr. Vilfan.

Pri paragrafi, tičočih se pristojnosti deželnega odbora, govori Pirc, pri paragrafi, tičočih se pristojnosti cestnih okrajnih odborov, Višnikar. Pirc izjavi, da je za načelo krajnega zastopstva, kakor to novi zakon določa, in proti interesnemu zastopstvu, kakor je bilo določeno dozdaj. Jako pametne so tudi druge določbe. (Kaj bosta rekla Tavčar in Triller, ki sta pa vse v nič djala?) Ima pa nekaj drugih pomislekov zlasti glede § 40. in zahteva primernejše zastopstvo za mesta.

Predlaga tozadevno izpremembo. Stvarni govor posl. Pirca je ugajal.

Krek.

Odborniška mesta cestnega odbora se morajo primerno razdeliti — ta želja g. Pirca je upravičena. Oblika pa, to je nekaj drugega. Oblika za to, kakor jo predlaga upravni odsek v § 40, je čisto prava in mnogo boljša, kakor jo predlaga tovariš Pirc. Ni treba, da v § 40 imenujemo občine »mesta« ali »trge«, dosti je reči »občina«, saj imamo na deželi občine, ki so veliko večje in davčno močnejše kakor mnoga mesta. Po § 40 je čisto jasno določeno, da bo primerno zastopana vsaka občina po davčni moči in obljudenosti in vsako mesto bo potemtakem prišlo do svoje pravice.

Sprejmo se paragrafi, kakor jih odsek predlaga.

Matjašič

v imenu kmečkega ljudstva toplo pozdravlja zakon in predlaga resolucijo, da deželni zbor priporočaj vlado, da razveljavi zakon od 26. septembra 1874 o rabi coklje.

Celoten zakon sprejet.

Ob triletju na 2 se pri končnem glasovanju sprejme cestni zakon tudi v tretjem branju. Sprejme se tudi resolucija posl. Matjašiča. (Bravo-klici in ploskanje.)

Prihodnja seja v četrtek popoldne ob 3. uri.

Liberalni poslanci so v današnji seji pokazali popolno deruto. Zdaj so glasovali zoper predloge odseka, zdaj

za nje, večkrat pa celo zoper lastne! Pri tretjem branju je od štirih poslancev liberalne stranke, ki so ostali, Višnikar ušel, Pirc je stal, kakor da bi glasoval za tretje branje, Gangl pa je stal napol med vratmi.

× × ×

Izmed različnih poročil, ki jih je deželni odbor predložil deželnemu zboru, ta pa odkazal tozadevnim odsekom, so važna sledeča:

Zakonski načrt o obligatorni uvedbi občinskih posredovalnih uradov, poročilo o uspehu študij in osnovnih del v zadevi ustanovitve hidroelektričnih central, predlog preosnove c. kr. rudniške šole v Idriji v splošno javno ljudsko šolo, zakonski načrt, kako naj se uredi uporabljanje deželnega melioracijskega zaklada, potem načrt zgraditi novo deželno hišo in zakonski načrt o pobiranju davka od izvrševanja lovske pravice; nadalje je veliko preložitve cest.

Štajerske novice.

§ Velik shod zaupnikov, sklicuje S. K. Z. na nedeljo, dne 30. oktobra 1910. Shod se vrši ob tretji uri popoldne v dvorani »Katoliškega delavskega društva v Mariboru«, Flössergasse 4. Na dnevnem redu so poročila in razgovori o političnih razmerah spodnještajerskih Slovencev. — Vstop imajo samo oni, ki se lahko izkažejo z vabilom. — Če kdo pomotoma ni dobil vabila, naj se takoj obrne na S. K. Z. v Mariboru. — Vsi udeleženci se lahko z večernimi vlaki odpeljejo domov.

Ljubljanske novice.

Ij Danes zvečer k velikemu sklopničnemu predavanju v veliko dvorano »Uniona«! Začetek ob pol 8. uri zvečer. Opozarjamo občinstvo, da je v hod na sedeže skozi Franciškanke ulice, in sicer pri vratih poleg elektrarne.

Ij Javno predavanje S. K. S. Z. v Ljubljani. Jutri ob pol osmi uri zvečer predava dr. V. Pegan v dvorani S. K. S. Z.: »Iz življenja hudodelcev«!

Ij Občinski red in občinski volilni red za stolno mesto Ljubljano izide v par dneh, zanesljivo pa pred koncem tedna v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Ij Občni zbor društva slovenskih katehetov bo v sredo, dne 9. novembra, točno ob pol 5. uri popoldne v knjižnični dvorani »Katoliške Tiskarne«. — Dnevni red: Nagovor predsednika; poročilo tajnika in blagajnika; volitev novega odbora za dobo treh let; slučajnosti. Predavanje profesorja dr. J. Demšarja o nekaterih, za katehete važnih svetopisemskih krajih. Samostojni predlogi naj se naznanijo odboru pismeno vsaj osem dni pred občnim zborom. — Odbor.

Ij Obrtno šolo na Mirju bodo prihodnje leto spomladi otvorili. Čuje se, da bo proračun za to stavbo prekoračen najmanj za 80.000 K. Duffetovo »nadzorovanje« samo je stalo mestno blagajno že 1400 K.

Ij Poslanec Turk — posredovalec nemškega veleposestva. Zanimivo je bilo videti pri današnji dopoldanski deželnozborski seji, kako je deželni poslanec Josip Turk med dr. Šusteršičevo izjavo hodil venkaj na hodnik praviti Nemcem, ki so se abstinirali od seje, kaj govori dr. Šusteršič. — Gosp. Josip Turk se rad prištevja med »veleposestvo«, danes je pa opravljal posel, ki ni navaden za »grasčka«.

Ij Čudno postopanje. G. vladni komisar na magistratu je poslal tržnega nadzornika Ribnikarja v Trst proučevati zadevo argentinskega mesa. Človek bi mislil, da bo za to tržni komisar referat o tem, kar je izvedel, podal na kakem nepristranskem kraju, ne pa na mladinskem političnem shodu. Tako postopanje magistratnega uradnika se obsoja samo po sebi. Zdi se nam, da je že skrajni čas kaj ukreniti, da tržno nadzorstvo ne bo mladinska podružnica.

Ij Umrla je danes po dolgi, zelo mučni bolezni gospodična Mici Pečnik v nežni dobi 19 let. Pogreb bo v četrtek ob 3. uri popoldne, Ambrožev trg št. 3. Bodi ji zemljaka lahka!

Ij Nesreče ne počivajo. Steblaj Matjevč, mizarški pomočnik, je doma na Karolinski zemlji, na travniku, stopil v neko luknjo in si zlomil desno nogo. Posestnik Janez Meglič iz Spodnje Doline se je med tem, ko je drevesa obsekaval, tako nesrečno v levo nogo vsekaval, da je postala poškodba smrtnonevarna. Delavec Anton Primožič je v Zelezniških belih hišo. Pri tem mu je padel apen zmešan s cementom v oči. Poškodba je za oči zelo nevarna. Franc Likovič, tesar na Ježici, je doma pokril hišo. Padel je štiri metre visoko z

lestve ter si pokvaril levo roko. Miha Ocvirk, dninar iz Ljubljane, je pomagal v tukajšnji mestno ledenico dvema mesarskima vajencema nesti meso. Na stopnicah mu je pa izpodrsnilo ter si je zlomil desno roko. V Zadarcu je posestnik Janez Stalcer v hlevu dal živini klogo. Pri tem se je sunil z bilko slame v levo oko in se nevarno ranil.

Ij Hud strah. V tovarni za popir, nate vrečice, last tvrdke Mayer & Comp., je pri delu prijel za obleko stroj Angelo Sušnik. Deklica se je tega tako ustrašila, da je izgubila glas in se tudi njena desna roka zelo trese.

Ij Zaradi prepovedanega povratka v mesto je bil aretovan že opetovano predkaznovani 40 let stari France Glašič, pekovski pomočnik, brez stalnega bivališča in oddan sodišču.

Ij Najdena zapestnica. V deželnem gledališču je bila najdena zapestnica. Dama, ki jo je izgubila, naj se oglasi.

Ij Zaplenjene klobase. Tukajšnja tržna oblast je danes zaplenila na mesarskem trgu večjo množino pokvarjenih kranjskih klobas, ker so bile neuporabne in zdravju škodljive. Prodajalci se bodo morali zagovarjati pri sodišču.

Ij Kolo ukraden. Včeraj popoldne je bilo strojniku Venceslavu Stodali izpred neke trgovine na Mestnem trgu ukraden črno pleskano »Puche-kolo«, ki je imelo ploščo vredno 100 K. Danes jutraj je lastnik na Mestnem trgu videl z njegovim kolesom se voziti nekoga 14 letnega dečka in ko ga je ustavil, je deček popustil kolo in zbežal.

VELIKANSKE POVODNJI V ITALIJI.

Iz Italije dohajajo poročila o velikanskih povodnjih. V neapeljski okolici je tako močno dežilo, da so nastale povodnji. Med Torre del Greco in Resino je napravila povodenj velikansko škodo. Mnogo oseb je mrtvih. Tudi na otokih Ischia in Casamicciola je napravila povodenj velikansko škodo. V provinci Sabino je opustošenih več krajev. V Cetraru je vsled povodnji izgubilo življenje 200 oseb. V Amalfiju je porušeni po povodnji več hiš. Več oseb je mrtvih. Pri Palermo je voda raztrgala 500 metrov železniške proge.

Danes popoldne smo dobili iz Rima brzojavko: V Cassamicciola je mestni del Rita povodenj popolnoma razrušila. Devet oseb je utonilo. Minister javnih del se je odpeljal v Salerno, mornariški minister v Cassamicciola, kamor odplovejo ponoči tudi vojne in druge ladje na pomoč. Dve tretjini Salerne je opustošene. V Salerni je devet utopljenec.

KOLERA V SLAVONIJI

se neprestano širi; v okrajih Vukovar, Dolnji Miholjac, Mitrovica, Irig je nanovo zbolelo mnogo oseb. Tudi v Osjeku je več oseb nanovo obolelo. Vsi slučajji so težki in znamenja kažejo, da kolere pred bodočim poletjem v teh krajih ne bo mogoče zatreti.

DIJAŠKA STAVKA V JASSY-JU.

Dijaki medicinske fakultete v Jassy-ju so sklenili, da stavkajo. Dne 24. t. m. ni prišel nihče k predavanju. Dijaki zahtevajo nov laboratorij in večjo knjižnico, pravično nameščenje sekundarijev na klinikah in odpravo protekcije.

Razne stvari.

Zločinci in njihove navade. Druždanski državni pravdnik dr. Erich Wulffen je izdal knjigo, v katerih opisuje razne kriminalne slučaje, ki niso zanimivi samo vsled svoje kurioznosti, temveč označujejo zločinstvo v vseh potezah in raznovrstnosti. Ta knjiga je nekaka zgodovina zločinstva z njegovimi temeljnimi pogoji, zunanjimi vplivi in tipičnimi »uspehi«. Navajamo samo nekoliko zanimivih zločinov iz te knjige. — Tat površnikov n. pr. opozori v Monakovem gostilničarja, predno zapusti restavracijo, da je med njegovimi gosti znan tat površnikov. Gostilničar pokaže v svojem prvem razburjenju označenemu gostu vrata. Medtem pa sname pravi tat s kljuke površnik po nedolžnem obdobju zločina, ga obleče in odide skozi druga vrata, medtem ko se gostilničar in gost prepirata in ne pazita na obleko. — Zločinec Tom Gerhardam, ki je bil leta 1711, obešen v Tyburnu, je imel malega bolonjskega psička izučnega, da je z veliko spretnostjo iztrgal ljudem na cesti iz rok denarnico ter stekel z njo k svojemu gospodarju, ki ga je čakal na kakem oddaljenem prostoru. — V Berlinu so zločinci vlomili v neko prodajalno ter naložili v tri velike zaboje raznovrstnega blaga. Ker pa se je že začelo svitati, je bilo seveda težava, spraviti ukradeni blago brez vsakega suma iz trgovine na varni prostor. V zgodnjih jutranjih urah so našli plinove svetilke ter potegnili

kvišku železne satuzije na izložbenih oknih. Nekateri izmed njih so oblečeni v predpasnike pometali pred trgovino in umivali okna, medtem ko je nekdo drugi poiskal hitro vimeren voz, v katerega so naložili blago. Na ta način niso zbudili nobenega suma, ker je vsakdo mimoidočih mislil, da se je kljub zgodnji uri delo v trgovini že pričelo. Tatovi so srečno odnesli ukradeno blago. — Neka poljska grofica, ki se je večkrat vozila po železnici na Dunaj iz Krakova, v čegar bližini je imela svoje posestvo, je bila skoro vedno med potjo okradena. Nazadnje, pred kakimi petimi leti, ji je zmanjkalo iz dobro zaklenjenega kovčega dragocenosti za 30.000 K. Policija je pregovorila grofico, naj zopet potuje po isti progi. Na železnico pa se je oddalo izredno velik kovčeg, čegar vrednost je bila zelo visoko označena. V tem kovčegu pa je bil skrit to pot nek tajni policist. Naenkrat je čul detektiv med vožnjo, danekdo z vso lahkoto odpira ključavnice kovčega. Ko je odprl pokrov, se je dvignil iz kovčega detektiv in pred njim je stal železniški sprevodnik, ki je imel ponarejene ključe. — Nekí celí družini v malem mestu, ko se je vrnila ponoči utrujena s plesne zabave, so tatovi pokradli vse vrednosti in sploh vso obleko, naj je bila v omarah ali pa zunaj kje po stolah, kakor tudi vse perilo. Izmed domačih se ni nihče zbudil in zjutraj so morali ostati vsi v posteljah, ker niso imeli čisto nič za obleči.

— **Skopuh.** V Trstu se je vsled lakote nezavesten zgrudil krošnjar France Snidarič. Rešilna družba ga je prepeljala v bolnico, kjer so našli pri njem za 19.000 kron vrednostnih papirjev. — Na Reki so aretirali 75 let starega Pavla Mersica, ki je prosjačil. V njegovem jopiču so našli zašitih 600 kron.

O potrebi trgovske naobrazbe za obrtnika. Najboljši obrtnik, ki dela z vsemi modernimi sredstvi tehničnega napredka, se ne bo mogel ustavljati vedno nasprotni konkurenci. Dandanes mora biti tudi obrtnik trgovsko naobražen, to se pravi, da mora znati pred vsem dobro računati, kalkulirati. Marsikak obrtnik je napačnega mnenja, da je to potrebno samo trgovcu in prekupcu. Ti pa vedo prav dobro, za koliko so kupili blago in morejo potem tudi lahko določiti prodajne cene. Vsa drugačna pa je stvar pri obrtniku. Ta mora pri izdelkih svojega obrata upoštevati razne cene sirovin, koliko velja delo v plačilih delavcem itd. Tako se dostikrat zgodi, da obrtnik ne zna preračunati, koliko ga v resnici velja kako delo. To dejstvo bo potrdil marsikdo, kdor je imel priliko presojevati došle oferte o javnih dobavah. Mogoče je glavni vzrok nazadovanja obrtnega stanu pomanjkanje trgovske naobrazbe. Obrtniškem naraščaju naj bi se nudilo primerne trgovske pouka, pa tudi marsikakemu obrtniku bi ne škodoval kak tozadeven nauk.

Šola za tihotapke. Znano je, da skušajo Amerikane dragoceno blago, ki ga v Evropi nakupijo za drage denarje, dostikrat vtihotapati v Združene severoameriške države, ne da bi kaj plačale carine. Znano pa ni, kje si pride do te tolike spretnosti, ki jo je k temu treba. »New York American«, ameriški dnevnik, pa poroča, da obstoji za bogate Amerikane popolna šola v Parizu, kjer se uče tihotapstva. Ta šola je v Parizu v neki elegantni hiši na Rue de la Paix, med elegantnimi modnimi in zlatarskimi trgovinami, kjer se more v udobno urejenih prostorih za najmanjšo plačo 50 dolarjev strokovno učiti težke umetnosti vtihotapljanja. Ta newyorški lis tpiobčuje tudi zelo zanimivo sliko, ki predstavlja posamezne dele modela brhke Amerikanke, oblečene v obleko, ki je prirejena za vtihotapljanje. Povsod, spredaj, zgoraj, spodaj, znotraj, vmes, na straneh, pred in med posameznimi deli obleke so skrivni žepi in predali, ki jih od zunaj tudi najprebrisanejši ameriški carinski uradnik ne more opaziti in se morejo celo pri telesni preiskavi lahko pregledati. Igle za klobuke imajo svit-le glavice, v katerih se more skriti dragocene bisere, ravnotako se dobi čevlje z izvotlenimi podplati in petami, kamor se more skriti vtihotapljenno blago. V laseh imajo Amerikanke, ki potujejo iz Evrope domov, posebne vložke, v katerih skrijejo carini podvrženo blago. To blago vtihotaplja v raznih ponarejenih telesnih ženskih čarih, celo v ustih s pomočjo ponarejenih zob. Z vsemi pripomočki za vtihotapljanje opremljeni Amerikanci

primerno hoditi in se elegantno obnašati je seveda posebna umetnost, in tudi v tem se izobrazujejo Amerikanke v omenjeni pariški šoli. Z upravičenim ponosom poroča dalje newyorški list, da kljub vsemu temu dostikrat pridejo v konflikt te tihotapke z ameriški carinskimi uradniki, ki zelo strogo postopajo. V Parizu in drugih velikih trgih, kjer nakupujejo bogate Amerikanske blago, nadzorujejo ameriške carinske oblasti prodajo dragocenega blaga potom tajnih agentov, ki potem poročajo v Ameriko, kdo je postal lastnik te ali one stvari. Kadar so ameriški carinski uradniki svoje stvari gotovi, potem ameriški carinski uradniki odrede telesno preiskavo, če so tudi lepe Amerikanke še tako ugledne ali pa če tudi spadajo med »višjih štiri-

Književnost.

Slovenske narodne pesmi. Odmevi naših gajev. II. zvezek. Za moški, mešani, deloma za ženski zbor priredil prof. Marko Bajuk. — Zbirka, katera je ravnokar izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne«, obsega deset raznih narodnih napevov in jo bode naše ljudstvo brez dvoma z veseljem pozdravilo in seglo po teh lepih napevih, ki so izšli iz narodnega srca. Gospod prireditelj je iste prav lepo harmoniziral in priredil tako, da je v vsaki pesmici navadno druga kitica solo s spremljevanjem zbora. Vsem pevskim zborom so ti zares lepo harmonizirani napevi gotovo dobro došli in jih istim kar najtopleje priporočamo. Cena lično v platno vezani in razločno tiskani, v zelo priročni žepni obliki je 1 K 40 v in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. — V kratkem prinese naš list obširno oceno te zbirke, ki jo sestavlja pripoznani strokovnjak.

Ako še niste, pošljite naročnino!

PROSIMO VSE SOMIŠLJENIKE, NAJ AGITIRAJO ZA NAŠE VŽIGALICE!

Preskrbite, da se bodo povsod prodajale in rabile vžigalice v korist omejnim Slovincem, ki se naročajo pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani. Treba je tozadevne agitacije do poslednje vasi, ker bi bil to lahko velik dohodek »Slovenski Straži«. Tozadevno agitatorično delo naj se razdeli, pritisne naj se na trgovine, na gostilne, na vse naše posameznike, posebno na gospodinje! Naročila sprejema in izvršuje »Gospodarska zveza« v Ljubljani, ki ima stalno zalogo. Pošilja se izvirne zaboje, to je 50 zavitkov po 100 škatljic, a tudi manj, toda le po železnici; pošta ne sprejema vžigalic in se na to opozorijo osobito manjši odjemalci, kojim navsvetujemo, da si nabavijo iste pri bližnjem trgovcu; če bi jih ta ne imel, naj se ga prisili, da jih naroči. Pri naročilu naj se navede natančna železniška postaja in zadnja pošta. Neznanim odjemalcem se pošilja samo proti povzetju. Recite našim ljudem, naj si ne puste usiljevati drugih vžigalic; kadar jim kdo usiljuje druge vžigalice, naj zahtevajo odločno vžigalice za omejne Slovence!

Telefonska in brzojavna poročila.

VOJNI MINISTER SCHÖNAICH ODSTOPI?

Budimpešta, 25. oktobra. Glasilo Košutove stranke »Budapest« javlja, da po končanem delegacijskem zasedanju tekom meseca decembra ali januarja odstopi vojni minister Schönaich. »Budapest« pravi, da je Schönaich dobil pot, po kateri bi se razvozljalo vprašanje vojaških zahtev Mažarov, da so temu njegovemu načrtu pritrdili ogrska vlada, cesar in prestolonaslednik, da pa se je uprl Bienerth. Radi tega da bo Schönaich demisijsiral. V tej vesti je velika vrzel: kako naj bi Schönaich demisijsiral, ako bi se mu uprl samo Bienerth in ako sta vojaškemu programu Mažarov pritrdila cesar in prestolonaslednik ter bi imel Schönaich tako zaupanje krone in prestolonaslednika.

TRŽAŠKI DEŽELNI ZBOR.

Dunaj, 25. oktobra. Tržaški deželni zbor je sklican 27. t. m.

»SVOBODA« NA FRANCOSKEM.

Pariz, 25. oktobra. Policija je dobila obvestilo, da je izšla tajna okrož-

nica, ki določa, na katere zastopnike republike naj se radi zadnjega železniškega štrajka izvrši atentat. Policija je strogo zavarovala ministre in druge uradne osebe, ki so prišle pri štrajku v dotiko s stavkujočimi.

KRIZA NA GRŠKEM.

Atene, 25. oktobra. V zbornici je sedanje ministrstvo dobilo zaupnico z 208 glasovi proti 31. Glasovalo ni 31 poslancev. Kljub temu namerava ministrski predsednik vstrajati na razpustu zbornice.

OD RUSKE VLADE SUSPENDIRAN RIMSKO-KATOLIŠKI ŠKOF.

Varšava, 25. oktobra. Katoliškega pomožnega škofa Ivana Cieplaka je ruska vlada suspendirala in mu odtegnila plačo zaradi njegove politične delavnosti. Škof Cieplak je bil v zadnjih mesecih na vizitaciji v škofiji Minsk, kjer je vernikom pridigoval. Rusko notranje ministrstvo je smatralo te govore za hujskanje prebivalstva ter je škofa brzojavno suspendiralo in odposlalo posebnega uradnika, da dožene vsebino škofovih govorov. Proti škofu se bo uvedlo kazensko postopanje.

Anton Šarc Ljubljana

Selenburgova ulica št. 5

na vogalu Knafljeve ulice (nasproti glavne pošte).

Znano najboljšo platno za rjuhe, bombaževina, brisalke itd. — Švicarske vezenine. — Znano najboljšo perilo. — Najcenejši nakup.

-- Opreme za neveste! --

2965

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
24	9. zveč.	737,2	2,0	sr. szah.	oblačno	
25	7. zjut.	38,4	7,5	sl. jvzh.		1,2
	2. pop.	39,9	10,9	sr. jvzh.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temp. 8,2° norm 8,9°

2 lepa prostora

pripravna za delavnice ali skladišča, se oddasta s 1. novembrom. Poizve se pri hišnem gospodarju Ivanu Košenina, Kolodvorska 2942 ulica št. 6. 1

Sprejme se takoj

čevljarski pomočnik

za mešano delo. Avgust Maté, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 13. 3148

Učenca

sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom pod jako ugodnim pogojem Ivan Vidmar, Črni vrh nad Idrijo. 3144

Za gostilno s hotelom v Celovcu se išče zanesljivo

najemnik

Pismene oglase pod naslovom „Celovec“ sprejema upravištvoo lista

H. SUTTNER

ur. prva največja domača exportna tvrdka ur zlatnine

Ljubljana Mestni trg

in srebrnine

Tovarniška van sv. Znamka

„IKO“

Lastna tovarna ur v Švici.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nad vse ljubljena hčerka in sestra

Mici Pečnik

danes dne 25. oktobra ob pol 9. uri dopoldne v starosti 19 let po dolgi, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage nepozabne rajne bode v četrtek dne 27. oktobra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Ambrožev trg št. 3 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, 25. oktobra 1910.

3147

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Ob prerani izgubi svoje soproge, oziroma matere

Jedert Rak

roj. Pogačnik

se s tem potom kar najtopleje zahvaljujem p. n. č. gg. P. Pavlu Potočniku, župniku Fr. Češarku in kaplanu Antonu Lovšinu za sv. opravila, dalje vrlemu dijaškemu pevskeemu zboru za gniljivo petje, kakor tudi vsem onim, ki so preblago ranjko v njeni dolgi in mučni bolezni blažili in slednjič ysem, ki so spremili preminulo k večnemu počitku.

Št. Peter pri Rudolfovem, 24. X. 1910.

Žalnočiči soprog

Fr. Rak

3139

organist, in otroci.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 24. oktobra.

Pšenica za oktober 1910	10 52
Pšenica za april 1911	10 45
Rž za oktober 1910	7 76
Rž za april 1911	7 62
Oves za oktober 1910	8 06
Oves za april 1911	7 36
Koruza za oktober 1910	5 86

Išče se kaka dobra

usmiljena rodbina

ki bi vzela za svoja eno deklico in enega fantička v starosti 5—6 let. Več pove na pismene ponudbe Ivana Ničman, Krakovska ulica 11. 3110

Občinski redar

se sprejme pri občini Zagorje ob Savi. Začetna plača 800 K, službena obleka in prosto stanovanje. Prednost imajo bivši orožniki in oni, ki so že bili v taki službi. — Prošnje naj se vpošljejo do 15. listopada 1910.

Županstvo Zagorje ob Savi.

Franc Weinberger

3136

ž. pan.

Spomini izza volivnega boja na Dolenjskem.

Eden največjih agitatorjev za Gangla je bil Anton Pavlič v Brusnicah; ljubljanski gospodje so ga pa tudi zato na svoj račun pogostili. Njegova hiša je bila vsa od znotraj in od zunaj s samimi Gangli tapetirana. Mož se je silno jezil in upil, da tisti nič vreden ni, ki z duhovnikom drži. Kaj tako, kaj pa duhovniški denar, ki ste ga dobili, ta vam pa diši? Bil je toliko predzren, da je hotel še na cerkveni zid Gangla popati! Dobil je pa toliko »Slovenskih Domov«, da mu ne bo treba drv kupovati, ker bo lahko celo zimo s popirjem peč kuril. Zanimivo je, da je pisal »Narod«, da so Ganglovi volivci sami »izobraženi napredni možje«; kako silno so izobraženi priča to dejstvo, da so pisali na svoje glasovnice namesto Gangl pa »Angangelj«. To je torej tista hvalisana »izobraženost«. Drugače smo pa volivci S. L. S. takoj pri oddaji glasovnic tiste »izobražene napredne« Ganglovce spoznali, kajti ti so tako grdo, boječe in večinoma »v tla« gledali, kakor da ves svet ve, da imajo Gangla v popirju zavitega. Sicer smo pa bili vsi Dolenjci pred volitvijo napredni in izobraženi, po volitvi smo pa kar naenkrat »nerazsodna masa« postali. Prav posebno hvaležnost je skazal Slovenski Ljudski Stranki tudi mladi Jakič, iz Novega mesta, vulgo Čebelar; voditelj S. L. S. je storil zanj več korakov, zato, da je namesto treh let cesarju samo osem tednov služil. Za plačilo je agitiral in volil Gangla. Liberalni kandidat je tudi rekel na nekem shodu, da ne hodi okoli duhovnov; a takrat, ko je hotel iz dežele v mesto priti, je pa rad šel v župnišče moledovat, da naj se na to dela, da v Ljubljano pride, kar se je tudi res zgodilo. Sicer ima pa liberalni kandidat v zadnjem »Domoljubu«, v članku »Enkrat je bil en Gangl«, prav čedno snov za kako povest, katero lahko napiše za Mohorjevo družbo, pa bodo stroški kandidature plačani!

Izpred sodišča.

Izžrebani porotniki pri tukajšnjem deželnem sodišču za zadnjo porotniško dobo t. l. Razprave se prične dne 28. novembra 1910. Glavni porotniki: Baron Apfaltrern Rudolf, c. kr. namest. svetnik v p. in graščak iz grada Turnše; Bernatovič Oroslov, poslovodja in Breskvar Franjo, knjigovez, oba v Ljubljani; Berdajs Leopold, posestnik na Savi pri Litiji; Češnovar Herman, posestnik in gostilničar v Ljubljani; Cuznar Franjo, posestnik v Podkorenu; Del-Cott Gustav, c. kr. okr. glavar v p. v Ljubljani; Fock Ignacij, tovarnar in posestnik v Kranju; Galle Adolf, graščak v Zgornji Šiški; Hammerschmidt Ernst, posestnik v Ljubljani; Hračin Josip, posestnik v Češnjeku; Hafner Luka, trgovec in posestnik v Kropi; Jesih Jožef, mesar v Medvodah; Kokalj Mihael, c. kr. okrajni načelnik v p. v Ljubljani; Krainer Franjo, trgovec in posestnik v Postojni; Kadunc Anton, višji sprevednik in posestnik v Spodnji Šiški; Majer Adolf, c. kr. poštni kontrolor v p. in Mikuš Adolf, trgovec in posestnik, oba v Ljubljani; Martinčič Miroslav, c. kr. davčni oskrbnik v p. v Ilirski Bistrici; Majdič Vinco, posestnik in veleindustrijec v Kranju; Mally Rihard, strojar v Trzinu; Modic Peter, posestnik v Tomačevem; Ogorelec Vinko, posestnik in gostilničar na Škofelji; Oražem Jožef, posestnik na Selu; Predovič Elija, trgovec in posestnik v Ljubljani; Preželj Karol, posestnik v Litiji; Pevc Franjo, tovarnar v Zajezlah; Petrič Ivan, gostilničar in posestnik v Borovnici; Ruech Karol, trgovec v Trzinu; Rogelj Lorenc, izdelovalec sodavice in posestnik na Vrhniki; Švigelj Franjo, posestnik na Bregu; Tomažič Avgust, agent, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Tomšič Mihael, strojar in posestnik na Vrhniki; Vodnik Alojzij, kamnosek in posestnik v Ljubljani; Wuhrar Jožef, posestnik v Lescah; Zupan Ignacij, izdelovatelj orgel in posestnik v Zaprceh. — **Nadomestni porotniki:** Balon Jožef, gostilničar, Bevc Jakob, gostilničar, Bizil Tomaž, gostilničar in posestnik, Franzl Henrik, posestnik, Matelič Peter, agent in posestnik, Smole Anton, posestnik, Srebot Ivan, čevljar in posestnik, Voje Ignacij, kolar in posestnik in Zamljen Ivan, čevljar, vsi v Ljubljani.

Š **Svojo prijateljico ustrelila.** Poročali smo svoječasno, da je v Kapli pri Slivnici ustrelila 17 let stara Alojzija Terpin svojo prijateljico Marijo Zigart. Pred dnevi se je morala zagovarjati Alojzija Terpin pred mariborskim sodiščem zaradi prestopka proti varnosti življenja, ker se ji umora ni moglo dokazati. Cela stvar se je dogodila takole: 23. avgusta 1910. je obiskala Zigart svojo prijateljico Alojzijo Terpin, ki je ležala bolna v postelji. Med pogovorom je Terpinova izvlekla izpod odeje revolver, ki ga ji je posodil njen ljubimec ter je rekla Zigartovi, naj si ga ogleda. Terpinova je prej vzela iz revolverja dva naboja, enega je dala Zigartovi v roko, drugega pa je vtaknila v revolver nazaj. Med tem, ko je držala Terpinova revolver v rokah, se je izprožil, krogla pa je zadela Zigartovo v spodnje truplo. Tri dni pozneje je dekle umrlo vsled znatne poškodbe. Da bi Terpinova nalašč ustrelila Zigartovo, se ni moglo dognati. Obe dekleti ste bili prijateljici in ko je sodna komisija zasliševala Zigartovo, predno je umrla, je ta izpovedala, da je bila Terpinova vsled nesreče sama vsa prestrašena. Skočila je takoj iz postelje ter jo močila z vodo. Tudi se niste prej prepirali ter tudi, da ne ve, ako je Terpinovi kaj žalega storila ali pa da bi ji ta kdaj grozila. Terpinova je bila zato pred sodiščem obsojena samo zaradi prestopka proti varnosti življenja po § 335. k. z. na osem mesecev strogega zapora.

: Naročajte „Slovenca“ :

Vsak lahko dobi

tako iz mesta, kakor z dežele

zlatnino

kot zlate in srebrne žepne ure in verige, prstane, uhane itd.

na obroke

pri zlatarju

J. Vecchiet

v Ljubljani, naspr. glavne pošte.

Cene zmerne. Postrežba točna.

2714

Razglas.

Radi oddaje steklarskih del za stavbo državne obrtne šole v Ljubljani vršila se bode dne 2. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne pri podpisnem mestnem magistratu ljubljanskem v pisarni stavbnega urada javna pismena ponudbina razprava.

Proračuni, načrti, stavbni pogoji in drugi pripomočki razgrnjeni so v pisarni stavbnega vodstva državne obrtne šole v Gorupovej ulici vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne vsakemu na upogled. Ponudbe, katere je staviti strogo po razpisnem proračunu izročiti je do določenega časa zapečatene in opremljene z 5%, na podlagi skupnega zneska stavljene ponudbe določenim vadijem dražbene komisiji v mestnem stavbnem uradu.

V ponudbah navesti je posamezne cene in na njih podstavi preračunjene svote in skupne zneske v številkah in besedah. Izrecno se določa, da se na ponudbe, katere ne bodo razpisnim pogojem popolnoma zadostovale, oziroma na take, katere se bodo pogojno glasile in ki bodo prekasno ali naknadno izročene, ne bode oziralo. Mestni magistrat si pridržuje delo oddati tudi drugemu nego najcenejšemu ponudniku.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 18. oktobra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

3085

Kurzi efektov in menjic.

dne 24. oktobra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9305
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	93
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	9675
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	9675
Avstrijska zlata renta	11525
Avstrijska krona renta 4%	9295
Avstrijska investic renta 3 1/2%	8270
Ogrska zlata renta 4%	11110
Ogrska krona renta 4%	9155
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8085
Delnice avstrijsko-ogrske banke	1865
Kreditne delnice	66590
London vista	24090 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11765
20 mark	2351
20 frankov	1909
Italijanski bankovci	9475
Rubli	254 1/2

Kupujte le vžigalice: „V korist obmejnim Slovincem“.

Zima zahteva

gorko odejo, rudeče široke koltre K 630, pisane široke koltre K 660, klotaste koltre s pisano podlago K 880, rožaste flanelaste odeje K 380, flanelaste rjuhe K 2—, plahte (koce) po K 2—, 250, 320, 2798 ter K 4— i t. d., samo pri

R. MIKLAUC, Ljubljana,
Štritarjeva ul. 5. Pošilja se tudi po pošti.

Kinematografski in skiop-tični aparat model „Pathe“

malo rabljen, se po ugodni ceni prodaja. Sl. društvom, posebno izobraževalnim, se nudi lepa prilika, si tak aparat ceno nabaviti. Pojasnila daje

3060 3—1

M. Lavrenčič, Dunajska cesta 31.

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

POZOR!

Vedno velika zaloga klobukov, kakor tudi čepce lastnega izdelka

Kupite kože vseh divjačin po najvišjih dnevnih cenah.

Se priporoča za izdelovanje kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov. V zalogi ima vedno veliko izbero vseh vrst kožuhovine. Sprejemajo se popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah.

J. Wanek Ljubljana,
Sv. Petra cesta 21.

Daje po
4¹/₂%

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom **KONGRESNI TRG 19**
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje **po 4¹/₂%** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom **predjme** na osebni kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice. **Od 1. januarja 1911 obrestovale se bodo hranilne vloge po 4³/₄%**

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

Izvršuje vse
: bančne :
: posle. :

J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.
Banka in menjalnica.
Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

: **Zaloga** :
vseh vrst sukna,
platna ter manu-
fakturnega blaga.
3027

Lepo stanovanje

se odda za november-termin, obstoječe iz 5 sob z vsemi pritliklinami in porabo vrta v II. nadstropju, Bleiweisova cesta šte. 1a, Natančnejše se poizve pri hišniku ali lastniku istotam. 2940

Tri žlice

železnatega vina lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, vsebujejo množino železa, ki jo mora zavžiti odrasli človek vsak dan, ako njegov organizem potrebuje železa, v nasprotju z drugimi izdelki, ki vsebujejo le tako množino železa, ki se dokazano nahaja v vsakem namiznem vinu, in torej nimajo nikake medicinske vrednosti. Polliter-ska steklenica 2 K.

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac**, pošta in postaja **Roč v Istri**, črno (rudeče) franko vsaka železniska postaja na Kranjskem po **38 vinarjev** liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—1

Knjižgoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjižgoveških del. **Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig** za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d. Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

ZIMSKO PERILO

za gospode, dame in otroke, bluže, spodnja krila, hišne halje, nočne čevlje, vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v modni in športni trgovini

P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte. 3012

Vinotoč Mestni trg šte. 13

ustanovljen 1856

priporoča svoja izvrstna namizna

vina po 56, 88, 96 in 128 vin.

Suhe vence in ** trakove **

se dobi v največji izbiri in najceneje pri novi tvrdki

O. JEZERŠEK

(prej K. Recknagel)

Mestni trg 24.

Velika zaloga perila in modnega blaga.

3103

Sprejme se

3102

blagajničarka

vešča knjigovodstva ki bi opravljala mala pisarniška dela. Ponudbe je poslati poštini predal 121 Ljubljana.

Dinamo stroji, elektr. motorji. Naprave za elektr. razsvetljavo in prevajanje elektr. sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbogeneratorji, elektr. železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst. 2073

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr.

Praga-Vysočany

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektr. strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje. Odlitki iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška kujna litina iz lastnih velikih livaren in jeklaren. Za vele- in malo obrt.

Trgovina s spece-
rijskim blagom. ..

Trgovina z moko in
deželnimi pridelki.

Na drobno in debelo.

LJUBLJANA **A. ŠARABON** LJUBLJANA

velika pražarna za kavo

Vsak dan sveže žgana kava. 2851 10

Glavna zaloga rud-
ninskih voda. ..

Zaloga istrskega
in laškega brinja.